



З.Ю. Григор'єва, В.В. Сиволап, О.І. Олійник, Н.Ф. Авраменко, І.В. Лихасенко, С.В. Полівода

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ І КРЕДИТНО-MOДУЛЬНА СИСТЕМА НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ

Запорізький державний медичний університет

Ключові слова: аудиторна самостійна робота, позааудиторна самостійна робота, пізнавальна діяльність, навчальна програма.

Ключевые слова: аудиторная самостоятельная работа, внеаудиторная самостоятельная работа, познавательная деятельность, учебная программа.

Key words: Independent work in auditorium, Home independent/independent work, Cognitive activity, Work curriculum.

Розглянуто організацію самостійної роботи студентів на кафедрі пропедевтики внутрішніх хвороб ЗДМУ.

Рассмотрена организация самостоятельной работы студентов на кафедре пропедевтики внутренних болезней ЗГМУ.

Organization of students' independent work on the Department of Internal Diseases Propedeutics is considered.

Згідно навчального плану за кредитно-модульною системою значна увага надається самостійній роботі студентів (СРС), на частку якої на кафедрі пропедевтики внутрішніх хвороб виділяється майже 40% навчального часу. СРС передбачає роботу студента по підготовці до практичних занять, відпрацюванню методів дослідження, узагальненню отриманих результатів, додатковому знайомству з найбільш поширеними інструментальними методами дослідження в пульмонології – спірографією – та кардіології – електрокардіографією, з умінням аналізувати отримані показники, узагальнювати симптоми та синдроми ураження внутрішніх органів.

СРС є ефективним засобом розвитку пізнавальної активності студентів і формування у них самостійності в процесі навчання. СРС ототожнюється із самостійною діяльністю і розглядається в системі лекційних та практичних занять як сприйняття та самостійне осмислювання студентами інформації, що повідомляється викладачем. В той же час, самостійною роботою можна вважати тільки таку, у ході якої студент без допомоги викладача, може аналізувати і узагальнювати навчальний матеріал, перевіряючи свої висновки та отримані результати. Таким чином СРС об'єднує все, вище назване (1).

На кафедрі пропедевтики внутрішніх хвороб навчальний процес за кредитно-модульною системою здійснюється четвертий рік. Уже є досвід, є й пропозиції.

Згідно з експериментальним навчальним планом підготовки фахівців, на вивчення навчальної дисципліни «Пропедевтика внутрішньої медицини» виділено 6,5 кредитів (195 годин), 120 годин з яких складає аудиторна підготовка (у вигляді лекцій – 30 годин, та практичних занять – 90 годин) і 75 годин СРС (2). Вважаючи вкрай недостатнім 30 лекційних годин замість 76 за традиційним навчальним планом, при тій же програмі навчання, в ЗДМУ були збільшені лекційні години до 40 на рік, а СРС – на 5 годин (до 80 годин).

Таким чином, на вивчення пропедевтики внутрішньої медицини, згідно з робочим навчальним планом, в ЗДМУ виділено 7 кредитів (210 годин), 130 годин з яких складає аудиторна підготовка (у вигляді лекцій 40 годин та прак-

тичних занять 90 годин) і 80 годин СРС.

СРС існує у вигляді аудиторної та позааудиторної. До аудиторної роботи на кафедрі пропедевтики внутрішніх хвороб належить відпрацювання методу збирання анамнезу, огляду хворого, дослідження органів дихання, серцево-судинної системи, черевної порожнини, вивчення спірографії та ЕКГ. На позааудиторне вивчення віднесена підготовка до практичних занять, складання фрагменту історії хвороби при дослідженні органів дихання, серцево-судинної системи, вивчення деяких питань спеціальної патології: захворювання ендокринної системи, гематологічні синдроми, а також курація хворого з написанням підсумкової історії хвороби.

Пропедевтика внутрішньої медицини вивчається за 2 Модулями: Модуль – 1 складається з 22 тем і заключного – 23 – підсумкового модуля і присвячений розділу – «Діагностика».

Дещо гірше складається ситуація при вивченні Модуля-2 (13 тем), де на практичні заняття та СРС відведено по 40 годин, а теми по гематології та ендокринології цілком віднесені до СРС. Заключна історія хвороби, яку студенти пишуть по закінченню вивчення дисципліни, також віднесена до СРС, хоча історія хвороби є підсумковою контрольною роботою з високою рейтинговою оцінкою і потребує при її складанні значних зусиль як студента, так і викладача. Вважаємо за доцільне цю тему перенести на практичні заняття.

Теми по гематології та ендокринології ми також вважаємо за доцільне перенести на аудиторне навчання, а частину питань по гастроентерології винести на позааудиторне вивчення. Гастроентерології приділена надмірна увага: кількість тем по вивченню органів дихання та травлення складає 9 і 7 відповідно, що не відповідає як об'єму фізикальних досліджень (в пульмонології – огляд, пальпація, перкусія, аускультация, в гастроентерології – огляд та пальпація), так і структурі захворювань.

З метою кращої організації СРС на кафедрі створено ряд учбових рекомендацій:

– «Пропедевтика внутрішніх хвороб з доглядом за хворими у питаннях та відповідях»;



- «Історія хвороби»;
- «Сборник клинических задач»;
- «Учебное пособие для самостоятельной работы студентов (часть I – уход за больными, часть II – диагностика, часть III – частная патология)».

Таким чином, експериментальний навчальний план в ЗДМУ адаптований до навчального плану вивчення дисципліни «Пропедевтика внутрішньої медицини» наступним чином: лекційні години доповнені до 40 замість 30, СРС збільшено на 5 годин. Вважаємо СРС невід'ємною частиною організації навчального процесу, яка не тільки

допомагає активізувати пізнавальну діяльність, але й сприяє розвитку клінічного мислення майбутніх лікарів (3).

ЛІТЕРАТУРА

1. *Бокуть Б.В.* Вузівське навчання. – Мінськ. Університетське, 1989.
2. Вища медична освіта і Болонський процес (навчально-методичні та інформаційно-довідкові матеріали) / *Москаленко В.Ф., Волосовець О.П., Яворівський О.П. та ін.* – К.: МОЗ України, 2004. – 112с.
3. *Зідрашко Г.А., Сирцов В.К., Євтушенко В.М. та ін.* Організація самостійної роботи студентів на кафедрі гістології, цитології та ембріології ЗДМУ // *Запорізький медичний журнал* – 2003, №2. с.167 – 169.

Відомості про авторів:

Григор'єва З.Ю., к.мед.н., доцент кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб ЗДМУ.

Сиволап В.В., д.мед.н., професор, завідувач кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб ЗДМУ.

Олійник О.І., к.мед.н., доцент кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб ЗДМУ.

Авраменко Н.Ф., к.мед.н., асистент кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб ЗДМУ.

Лихасенко І.В., к.мед.н., асистент кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб ЗДМУ.

Полівода С.В., к.мед.н., асистент кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб ЗДМУ.

Адреса для листування:

Григор'єва Земфіра Юхимівна, 69035, м. Запоріжжя, пр. Маяковського, 26, ЗДМУ, кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб.
